

діяльності підприємств, установ, організацій і об'єктів у разі порушення ними законодавства про охорону навколишнього природного середовища: Постанова Верховної Ради України від 29 жовтня 1992 р. № 2751-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>

УДК 341.382:368.013(043.2)

Пухтій Т. М., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ,
Науковий керівник: Єряшов Є. К., старший викладач

СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ДОГОВОРУ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ АВІАКОСМІЧНИХ РИЗИКІВ

Перестрахування – це страхування особливого виду. Зміст його полягає у передачі частини авіакосмічного ризику (ризиків) у відповідальність іншому спеціалізованому страховику, тобто перестраховику. Договір перестрахування спрямований на забезпечення поділу (дроблення) страховиком (перестрахувальником) взятих на себе ризиків серед багатьох страховиків [1, с. 158].

Законодавство допускає послідовне укладання двох або кількох договорів перестрахування: взявши на себе ризик першого страховика – перестрахувальника, перестраховик у свою чергу може передати його іншому перестраховику і далі по ланцюжку. При цьому кожний перестрахувальник може передавати ризик повністю або частково, залишаючи собі частину ризику – так зване власне утримання.

Перестрахувальний захист (як об'єкт договору перестрахування), що надається перестраховиком перестрахувальнику, складається з декількох елементів і містить у собі: визначення тієї події, з настанням якої включається в дію механізм перестрахувального захисту (страховий випадок); визначення розмірів перестрахувального захисту (страхова сума); визначення плати за надання перестрахувального захисту (перестрахувальна премія); визначення способу і строку надання перестрахувального захисту (строк договору).

Отже, як мінімальне коло істотних умов договору перестрахування авіакосмічних ризиків, крім предмета договору перестрахування, слід розглядати і умови, що його (предмет) конкретизують, тобто умови про страховий випадок, про страхову суму, про перестрахувальну премію, про строк договору та інші умови, на погодженні і включенні в договір перестрахування яких наполягає хоча б один із контрагентів.

Коефіцієнти вірогідності настання ризиків служать базовою основою для розрахунку тарифів страхування відповідних ризиків космічного проекту, а величина прогнозованого розміру збитків – для установлення

величини страхових сум [2, с. 121].

Особливості страхування у сфері космічної діяльності полягають також в особливостях ризиків, які бере на себе страховик, оскільки невідомий ступінь ймовірності та випадковості їх настання, складна їх технічна оцінка внаслідок недостатності статистичних даних, неможливості застосування серійних понять та визначень до космічної техніки, а також привілейоване становище страхувальника у зв'язку з специфікою космічної техніки в оцінці цих ризиків та контролю над інформацією в цілому тощо.

Необхідність перестрахування ризиків на міжнародному страховому ринку – це особливість авіаційного страхування.

З огляду на те, що договори перестрахування за звичаями ділового обороту припиняють дію одночасно з основним договором страхування, страховим випадком у договорі перестрахування, слід вважати страхову виплату по всім зазначеним ризикам за основним договором страхування [1, с. 163].

При здійсненні перестрахування кожна страхова компанія виходить, з того, що даний процес має бути економічно ефективним при досягненні поставленої цілі, а також повинен враховувати вартість перестрахування.

Зрозуміло, що перестрахувальні відносини є договірними. Договір перестрахування має низку специфічних рис, яких немає ні в торговельних, ні у фінансових, ні в інших договорах. Вони виникають із специфіки угоди перестрахування.

Договір перестрахування ґрунтується на трьох основних принципах – наявність страхового інтересу, відшкодування збитків і доброї волі [4, с. 44-48].

Договір перестрахування укладається між цедентом і цесіонарієм і не стосується взаємовідносин страхувальника і цедента. Це вказує на те, що укладання договору перестрахування не встановлює ніяких юридичних прав між страхувальником і перестраховиком.

На страховому ринку постійно відбувається обмін перестраховими частками і головна мета таких обмінів полягає в прагненні страховиків створити власні збалансовані і стійкі страхові портфелі. Перестрахування виступає необхідною умовою забезпечення фінансової стійкості страхових операцій і нормальної діяльності будь-якої страхової компанії незалежно від розміру її капіталів, запасних фондів та інших активів.

Таким чином, інститут перестрахування створений для вирівнювання сум прийнятих на страхування ризиків і тим самим збалансування страхового портфелю, приведення потенційної відповідальності страхової компанії у відповідність з її фінансовими можливостями.

Розвиток активного перестрахування йде в напрямку максимально можливого числа партнерів у багатьох країнах. Це дає гарантію одержання позитивних результатів перестрахувальнику.

Література

1. Семеняка В. В. Страхування у сфері космічної діяльності: теоретико-правові засади / Ін-т держ. і права ім. В. М. Корецького НАН України. Міжнародний центр космічного права / Ю. С. Шемшученко (заг. ред.). – К.: Академперіодика, 2008. – 240 с.
2. Малишева Н., Семеняка В. Правові питання страхування спільних космічних проєктів і програм / Н. Малишева, В. Семеняка // Право України. – 1999. – № 6. – С. 121.
3. Медведчиков Д. Стадии, риски и виды страхования при организации космического страхования / Д. Медведчиков // Управление риском. – 1998. – № 2. – С. 26-40.
4. Дедиков С. Перестрахование и закон / С. Дедиков // Финансы. – 1998. – № 7. – С. 44-48.

УДК 504.06:629.73(477)(043.2)

Савченко О. А., студент,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Рушак І. Я., старший викладач

ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ БЕЗПЕКИ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ В УКРАЇНІ

Цивільна авіація – галузь народного господарства, обслуговуюча потреби народного господарства і населення в повітряних перевезеннях; використовується для авіахімічного захисту сільськогосподарських рослин від шкідників, аерофотознімання місцевості, розвідки кошовних копалин і виробництва ряду інших робіт, замінюючи наземну техніку, та має в своєму розпорядженні парк літаків і вертольотів, мережу повітряних ліній, аеропортів, аеродромів з системою технічних споруд, радіо і метеостанціями, заводами і ремонтно-технічними базами, науково-дослідними установами, навчальними закладами [1].

Актуальність теми зумовлена тим, що в умовах глобального світу роль цивільної авіації в економіці сучасних країн неухильно зростає, але із збільшенням обсягів авіаперевезень, площ оброблюваних з літаків сільськогосподарських угідь, інтенсивності процесів експлуатації авіаційної техніки прийшло розуміння того, що така техніка суттєво впливає на зростання забруднень навколишнього природного середовища.

У цьому зв'язку варто підкреслити, що в числі конституційно закріплених в Україні прав людини право на безпечне для життя і здоров'я довкілля посідає помітне місце. При цьому передбачається, що воно має бути належним чином реалізовано. Цілком зрозуміло, що об'єктивно виникає необхідність додаткових законодавчих гарантій.